

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 października 2023 r.

sprawy **C. D.**

skazanego za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 1 grudnia 2022 r., sygn. VII

Ka 378/21, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 21

października 2020 r., sygn. VII K 969/17

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. B. (Kancelaria Adwokacka w Z.) – obrońcy z urzędu skazanego, kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa 80/100), w tym 23 % VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji,

3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 1 grudnia 2022 r., sygn. VII Ka 378/21, utrzymano w mocy – w części odnoszącej się do C. D. – wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 21 października 2020 r., sygn. VII K 969/17, uznający tego oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art.

286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 01 lipca 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw) i skazano go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej dziennej stawki na kwotę 80 złotych. Zarówno wyrok Sądu odwoławczego, jak i Sądu *meriti* zawierały również dalsze rozstrzygnięcia, w tym - odnoszące się do pozostałych oskarżonych w tej sprawie.

Z kasacją od wyroku Sądu odwoławczego wystąpił obrońca skazanego C. D.. Skarżący zarzucił rażącą i mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, tj.

1. art. 6 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., poprzez przeprowadzenie postępowania w II instancji z naruszeniem prawa skazanego do obrony, poprzez przeprowadzenie rozpraw pod usprawiedliwioną nieobecność skazanego, którego niestawienie na rozprawach wynikało z choroby, o której to przyczynie skazany poinformował Sąd przed terminem rozpraw w formie e-maili, wnosząc o jej odroczenie oraz przedkładając stosowną dokumentację medyczną, co w konsekwencji winno prowadzić do odroczenia terminu rozprawy;

2. art. 7 k.p.k., poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która prowadziła do sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego wniosków, a także wybiórczej i jednoznacznie ukierunkowanej analizie zgromadzonych dowodów na poniesienie odpowiedzialności karnej przez skazanego, w szczególności polegającej na uznaniu dowodu w postaci wyjaśnień oskarżonego S. M. za wiarygodny, w sytuacji gdy wyjaśnienia te zawierają wiele sprzeczności, co spowodowało uznanie winy i sprawstwa skazanego, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie pozwala na przyjęcie, że skazany dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego oraz utrzymanie nim w mocy wskazanego wyroku Sądu I instancji i uniewinnienie C. D. od dokonania przypisanego mu przestępstwa.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło oddalenie jej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.).

Na wstępie rozważań przypomnieć należało, że rolą postępowania kasacyjnego jest, co do zasady, kontrola orzeczeń sądów odwoławczych z punktu widzenia najpoważniejszych naruszeń prawa materialnego lub procesowego, które mają istotny wpływ na treść prawomocnego orzeczenia. Mając na względzie nadzwyczajny charakter tego środka zaskarżenia ustawodawca określił, że kasacja przysługuje stronie, stosownie do art. 519 k.p.k. od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść tego orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Z punktu widzenia powyższego, tylko zarzut podniesiony w pkt. 1 kasacji spełnia wymogi kasacyjne, albowiem – nawet pomimo niepowołania w jego podstawie prawnej przepisu art. 458 k.p.k. – bezspornie dotyczy procedowania przed Sądem *ad quem*. Zarzut ten okazał się jednak nieskuteczny.

W tym zakresie przypomnieć należy, że na etapie postępowania odwoławczego w dniu 13 grudnia 2021 r. oskarżony C. D. wniósł o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień następny z uwagi na stan zdrowia. Do wniosku załączył dokumentację medyczną oraz zwolnienie lekarskie obejmujące okres od 4 do 29 grudnia 2021 r. Przychylając się do wniosku oskarżonego Sąd odwołał rozprawę apelacyjną wyznaczoną na dzień 14 grudnia 2021 r. Następnie w dniu 28 stycznia 2022 r. C. D. wniósł o niewyznaczanie rozpraw lub posiedzeń z jego udziałem w lutym 2022 r., z uwagi na zaplanowaną operację chirurgiczną. Także i w tym wypadku przychylono się do prośby oskarżonego, wyznaczając kolejny termin rozprawy dopiero w dniu 5 lipca 2022 r. W dniu 13 czerwca 2022 r. C. D. ponownie skierował prośbę o niewyznaczanie, tym razem do końca września 2022 r. rozpraw apelacyjnych z jego udziałem, z uwagi na dalsze leczenie powikłań pocovidowych. Sąd nie uwzględnił tego wniosku, gdyż z załączonej przez

oskarżonego dokumentacji nie wynikało, by nie mógł on uczestniczyć w czynnościach sądowych do końca września 2022 r. Jednocześnie C. D. został poinformowany, że niezdolność do udziału w rozprawie stwierdza biegły lekarz sądowy, po zapoznaniu się ze stanem zdrowia pacjenta oraz dokumentacją medyczną i tylko takie zaświadczenie będzie przez sąd honorowane. W dniu 4 lipca 2022 r. do Sądu wpłynął kolejny wniosek oskarżonego o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 5 lipca 2022 r., do którego załączył on zwolnienie lekarskie wystawione przez lekarza specjalistę ze Szpitala w Z. obejmujące okres od dnia 23 czerwca 2022 r. do 24 lipca 2022 r.

Z uwagi na okoliczności utrudniające obronę związane ze stanem zdrowia oskarżonego Sąd w dniu 5 lipca 2022 r. na podstawie art. 79 § 2 k.p.k. wyznaczył oskarżonemu C. D. obrońcę z urzędu w osobie adw. D. B. i odroczyl rozprawę na termin wyznaczony z urzędu. Następnie Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 18 listopada 2022 r. i wezwał obrońcę oskarżonego do stawiennictwa na rozprawie. W tym dniu C. D. drogą elektroniczną wniósł o odroczenie terminu rozprawy załączając skierowanie do szpitala oraz zwolnienie lekarskie obejmujące okres od 30 października 2022 r. do 26 listopada 2022 r., które jednak nie zostało poświadczone przez biegłego lekarza sądowego, pomimo wcześniejszego jednoznacznego i opartego na przepisie art. 117 § 2a k.p.k. pouczenia, że Sąd będzie honorował wyłącznie zaświadczenia wystawione (względnie – poświadczone, uw. SN) przez biegłego lekarza sądowego. Zarazem z zaświadczenia przedłożonego przez C. D. wynikało, że może on chodzić, natomiast w skierowaniu do szpitala wskazano, że termin przyjęcia przewidziany jest na 20 listopada 2022 r.

W takim układzie procesowym Sąd zasadnie nie uwzględnił wniosku oskarżonego i postanowił prowadzić rozprawę pomimo nieobecności oskarżonego. Trafnie przy tym przyjęto, że na rozprawę stawiał się obrońca oskarżonego – adw. D. B., oskarżony został prawidłowo zawiadomiony o wyznaczeniu mu obrońcy z urzędu i od lipca 2022 r. był to wystarczający czas na podjęcie kontaktu z obrońcą, uzgodnienie linii obrony i zapoznanie się przez obrońcę z materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

W ocenie Sądu Najwyższego brak było przesłanek, a przynajmniej nie zostały one wykazane przez oskarżonego w sposób przewidziany przepisem art. 117 § 2a k.p.k. do uznania, że jego stan zdrowia rzeczywiście uniemożliwiał mu stawiennictwo nieobecność na termin rozprawy apelacyjnej bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, tj. w dniu 18 listopada 2022 r. To zaś, w powiązaniu z normą wynikającą z art. 450 § 3 k.p.k. oraz faktem, że oskarżony dysponował pomocą obrońcy z urzędu, nakazuje uznać, że nie zmaterializowały się również powody do kolejnego odroczenia terminu rozprawy odwoławczej wskazane w art. 117 § 2 *in fine* k.p.k. Wykluczone jest również, aby doszło do pozbawienia oskarżonego prawa do obrony. C. D. od początku postępowania, zarówno w trakcie postępowania przygotowawczego jak i sądowego, brał w nim aktywny udział. Argumentację na poparcie swoich twierdzeń oskarżony przedstawił natomiast we własnej apelacji opartej na zarzutach błędów w ustaleniach faktycznych. To zaś rodziło po stronie Sądu Okręgowego obowiązek kontroli zaskarżonego wyroku także pod kątem uchybień z zakresu procesu gromadzenia i oceny dowodów. C. D. był również reprezentowany przez obrońcę i nie istnieją żadne racje przemawiające za przyjęciem, jakoby pomoc ta nie była świadczona w sposób właściwy.

Jeżeli idzie o zarzut rażącego naruszenia art. 7 k.p.k., to skarżący po raz wtóry traci z pola uwagi, że przedmiotem kasacji jest w sprawie prawomocny wyrok Sądu odwoławczego, nie zaś wyrok Sądu I instancji. Sąd Okręgowy nie przeprowadzał w sprawie własnego postępowania dowodowego, obligującego następnie do dokonania oceny materiału z zastosowaniem dyrektyw art. 7 k.p.k. składających się na zasadę swobodnej oceny dowodów. Jeżeli zaś intencją skarżącego było wykazanie nieprawidłowości w przeprowadzonej kontroli apelacyjnej, to celowe było podniesienie w kasacji zarzutów ewentualnego naruszenia przepisów wprost adresowanych do instancji odwoławczej, np. art. 433 § 2 k.p.k. czy art. 457 § 3 k.p.k. Nawet jednak wówczas wykluczone jest oczekiwanie od Sadu kasacyjnego przeprowadzenia kolejnej, dublującej kontrolę apelacyjną, weryfikacji prawidłowości orzeczenia sądu pierwszej instancji uwzględniającą subiektywną interpretację wyników postępowania dowodowego (zob. m.in. post. SN z 28 października 2021 r., V KK 522/21).

Tylko więc dla kompletności rozważań podnieść należało, że wbrew temu, co twierdzi skazany, podstawą przypisania mu odpowiedzialności karnej za zarzucone aktem oskarżenia przestępstwo, nie były wyłącznie depozycje współoskarżonego S. M. Podstawą do zakwestionowania wersji zdarzeń prezentowanej przez C. D. były bowiem – w równym stopniu – wyjaśnienia oskarżonej I. W., zeznania świadka R. D. oraz dowody nieosobowe w postaci dokumentacji finansowej oraz protokołów kontroli operacyjnej rozmów telefonicznych, w tym pomiędzy C. D. a S. M.. Sąd odwoławczy dokonał wszechstronnej analizy zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego i w pogłębionym stopniu, zdecydowanie przekraczającym poziom obszerności argumentacji oskarżonego przedstawionej w jego własnej apelacji, odniósł się – z zachowaniem chronologii zdarzeń – do wszystkich okoliczności mogących mieć znaczenie dla trafnego ustalenia podstawy faktycznej wyroku Sądu *meriti* w części odnoszącej się do C. D.. Nie powielając tych wywodów, bez wątpliwości uznać należało, że standardy kontroli odwoławczej nakreślone przepisami art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zakresie materiału dowodowego, sposobu jego oceny oraz trafności ustaleń faktycznych, zostały w sprawie tego skazanego dochowane.

Uwzględniając powyżej przedstawioną argumentację, wobec niestwierdzenia jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia kasacji, podlegała ona oddaleniu jako oczywiście bezzasadna.

Jednocześnie, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego mając na uwadze jego aktualną sytuację majątkową oraz ograniczone możliwości zarobkowe.

Zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. B. (Kancelaria Adwokacka w Z.) kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu znalazło oparcie w przepisie § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18 z późn. zm.).

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]

[ms]